

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I ПРАВНИ ОСНОВ

Одредбом члана 39. став 5. Закона о озакоњењу објеката („Службени гласник РС“, бр. 96/15, 83/18, 81/20 – УС и 62/23), прописано је да Влада ближе уређује начин, услове и поступак за прикључење на електроенергетску мрежу, гасну мрежу и/или мрежу даљинског грејања, водовод и канализацију незаконито изграђених објеката. Чланом 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС“, бр. 55/05, 71/05 - исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 - УС, 72/12, 74/12 - исправка УС, 7/14 – УС, 44/14 и 30/18-др. Закон), прописано је да Влада уредбом подробије разрађује однос уређен законом, у складу са сврхом и циљем закона.

II РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ УРЕДБЕ

Закон о озакоњењу објеката („Службени гласник РС“, бр. 96/15, 83/18, 81/20 – УС и 1/23 – УС, у даљем тексту: Закон), ступио је на правну снагу 27. новембра 2015. године.

Током примене Закона, појавио се проблем што је прописана немогућности прикључења незаконито изграђених објеката на електроенергетску мрежу, гасну мрежу и/ или мрежу даљинског грејања, водовод и канализацију, чиме се поставило питање задирања у остваривање основних загарантованих људских права, које гарантује и наш Устав, као и бројне међународне конвенције.

С тим у вези, Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, обратио се и Заштитник грађана, иницијативом за измену Закона о озакоњењу објеката, као и група грађана „Желимо струју у 21. веку“.

Разматрајући пристигле иницијативе, предлагач је имао нарочито у виду да је становање, као људско право, садржано као право које се штити у многим међународним документима, те да се у свим тим документима становање сматра основном потребом, будући да је остварење свих других потреба условљено одговарајућим условима становања. Такође, у корпус основних људских права спадају право на воду и право на електричну енергију, што је потврђено у многим међународним документима, али и у пресудама Међународног суда за људска права.

У Међународном пакту о економским, социјалним и културним правима (Резолуција Генералне скупштине УН, децембар 1966.године), у члану 11. прописује се:

„Државе чланице овог пакта признају право сваком појединцу на стандард живљења довољан/пристојан (adequate) за њега и његову породицу, укључујући довољну храну, одећу и становање, као и стално побољшање услова живљења.“

Предлагач је сматрао да би у једном ограниченом временском периоду било оправдано да се грађанима који су градили или куповали станове изграђене супротно закону, а тиме решавали своје стамбене потребе, требало омогућити приступ основним правима, односно створити законску могућност да се привремено прикључе на електричну енергију, водовод и канализацију и гасну инфраструктуру, чиме би се значајно поправили услови становања, живљења тих лица, а за ширу заједницу би то значило увођење у легалне токове ових објеката, привремено, до окончања поступака озакоњења.

Имајући у виду наведено, Закон о допунама закона о озакоњењу објеката („Службени гласник РС“, бр. 96/15, 83/18, 81/20 – УС и 62/23), који је ступио на снагу 28.7.2023. године, дао је могућност привременог прикључења на електроенергетску мрежу, гасну мрежу и /или мрежу даљинског грејања, водовод и канализацију

незаконито изграђених објеката. Такође, у Закону је дат и правни основ за доношење подзаконског акта Владе којим се ближе уређују услови и начин привременог прикључења. Имајући у виду наведено, министарство је одржало састанке са представницима привредних друштава, као и оператором гасног дистрибутивног система који ће утврђивати техничке услове и вршити привремена прикључења.

Предложена решења се, поред ограниченог трајања, односе искључиво на лица која су на овај начин трајно решавала своје стамбено питање. Предложено решење искључују инвеститоре, односно власнике објеката других намена и инвеститоре стамбених објеката, односно оних који су градили за продају на тржишту.

На основу наведеног, полазећи од чињенице да приступ, односно употреба струје, воде, грејања, канализације, представљају нека од најважнијих, основних права сваког човека, те да, поред тога имају и хумани карактер, те да је доношење Уредбе неопходно како би била могућа примена Закона, предлажемо доношење овог подзаконског акта.

III ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. Предлога уредбе, прописани су начин, услови и поступак за привремено прикључење на електроенергетску мрежу, гасну мрежу и/или мрежу даљинског грејања, водовод и канализацију незаконито изграђених објеката, без обзира на време изградње објеката.

Чланом 2. Предлога уредбе прописан је појмовник.

Чланом 3. Предлога уредбе прописано је да је прикључење привременог карактера и да не утиче на утврђивање правног статуса објекта који се прикључује на инфраструктуру.

Чланом 4. Предлога уредбе прописан је круг лица која могу да остваре право на прикључење у складу са овом Уредбом, као и да је прикључење могуће само за један објекат, односно један стан истог власника.

Чланом 5. Предлога уредбе прописано је да се сви поступци уређени овом Уредбом сматрају хитним.

Чланом 6. Предлога уредбе прописано су услови за привремено прикључење.

Чланом 7. Предлога уредбе прописани су правни услови за привремено прикључење, односно докази које власник доставља приликом подношења пријаве, као и ситуације уколико је објекат грађен без грађевинске дозволе, односно ситуације уколико је власник посебне стамбене јединице куповином стана трајно решавало своје стамбено питање.

Чланом 8. Предлога уредбе прописано је да власник може поднети захтев за привремено прикључење на све инфраструктурне мреже утврђене овом Уредбом, или на само неку од наведених инфраструктурних мрежа, о чему се изјашњава у захтеву за привремено прикључење.

Чланом 9. Предлога уредбе прописани су технички услови за прикључење.

Чланом 10. Предлога уредбе, прописан је поступак, као и рокови за поступање надлежног органа.

Чланом 11. Предлога уредбе прописан је поступак по приговору власника, као и надлежност министарства за послове грађевинарства за поступање по поднетим приговорима.

Чланом 12. Предлог уредбе прописано је поступање привредног друштва.

Чланом 13. Предлога уредбе прописано је да по добијању обавештења од привредног друштва о привременом прикључењу објекта на инфраструктурну мрежу,

надлежни орган обавештава локалну пореску администрацију да је незаконито изграђени објекат привремено прикључен на комуналну и осталу инфраструктуру, у циљу утврђивања пореза на имовину за незаконито изграђени објекат.

Чланом 14. Предлога уредбе прописана је обавеза надлежног органа о вођењу евиденција и извештавању, као и обавеза министарства надлежног за послове грађевинарства да тромесечно обавештава Владу о реализацији ове Уредбе.

Чланом 15. Предлога уредбе прописано је да ј единица локалне самоуправе дужна да до ступања на снагу ове Уредбе организује рад надлежног органа за послове прописане Законом о озакоњењу објеката и овом Уредбом, као и да се решавање захтева за озакоњење наставља у складу са одредбама Закона о озакоњењу објеката. Такође, захтеви за привремено прикључење се могу подносити у року од 30 дана од дана ступања Уредбе на снагу.

Чланом 16. Предлога уредбе прописано је да привремено прикључење траје до коначног утврђивања правног статуса објекта, који је привремено прикључен у складу са одредбама ове Уредбе.

Чланом 17. Предлога уредбе прописано је ступање на снагу ове Уредбе.

IV ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ОВЕ УРЕДБЕ

За спровођење ове уредбе није потребно обезбедити средства у Буџету Републике Србије.